

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över promemorian *Ett sammanhållet mottagande med tidsbegränsade uppehållstillstånd*

Svenska kyrkan har lång erfarenhet av att möta människor som nyligen har kommit till Sverige. Våra församlingar runtom i landet erbjuder stöd till personer i etableringsprocessen, till exempel genom möjligheter att träna svenska, arbetspraktik och byggande av kontaktnät i samhället. Det är bakgrunden när Svenska kyrkan lämnar sitt yttrande över promemorian *Ett sammanhållet mottagande med tidsbegränsade uppehållstillstånd*.

SAMMANFATTNING

- Svenska kyrkan är positiv till att den som ansöker om förlängt uppehållstillstånd inte behöver återgå till de begränsade rättigheter som gäller under den första asylprocessen. Lagförslagen gynnar de nyanländas etablering och ökar möjligheterna till stabilitet och kontinuitet.
- Svenska kyrkan vill understryka att det är angeläget att den som får ett beslut om tillfälligt uppehållstillstånd enligt den tillfälliga lagen (2016:752) får tydlig information om vikten av att ansöka om fortsatt uppehållstillstånd innan det tidigare tillståndet har löpt ut.

SVENSKA KYRKANS SYNPUNKTER PÅ LAGFÖRSLAGEN

Svenska kyrkan ställer sig huvudsakligen positiv till promemorians förslag om ett sammanhållet mottagande med tidsbegränsade uppehållstillstånd.

För många som beviljas tillfälligt uppehållstillstånd enligt den tillfälliga lagen (2016:752) kommer det att uppstå ett glapp mellan det att tillståndet löpt ut och det att Migrationsverket fattar beslut i omprövningsärendet. Lagförslagen innebär att de som beviljats tillfälliga uppehållstillstånd och ansöker om fortsatt uppehållstillstånd innan det tidigare tillståndet har löpt ut, inte på nytt kommer att skrivas in i Migrationsverkets mottagningssystem. Det innebär att de inte återgår till de begränsade rättigheter som annars gäller under asylprocessen, till exempel begränsad tillgång till hälso- och sjukvård. Eftersom de inte åter skrivs in i mottagningssystemet kommer de heller inte ha rätt till bistånd enligt LMA. Därför föreslås förändringar i socialförsäkringsbalken och studiestödslagen som innebär fortsatt rätt till bosättningsbaserade socialförsäkringsförmåner samt studiestöd under den tid de väntar på beslut.

Lagförslaget innebär också att medborgare i andra EU-medlemsstater ska omfattas av LMA endast om det finns synnerliga skäl. Det föreslås även att beslut om överföring enligt Dublinförordningen ska anses som ett beslut om avvisning eller utvisning vid tillämpningen av LMA.

Det huvudsakliga syftet med lagförslagen är att främja nyanländas etablering. Svenska kyrkan delar uppfattningen att lagförslagen kommer bidra till bättre förutsättningar för nyanlända. Att till exempel behöva flytta tillbaka till Migrationsverkets boende, och då i vissa fall lämna en kommun som man bott i en längre tid, skulle vara negativt för både individen och samhället. Svenska kyrkan har tidigare liksom andra aktörer i civilsamhället framfört kritik mot den tillfälliga lagen (2016:752).

Medarbetarna i församlingarna ser hur tillfälliga uppehållstillstånd ökar otryggheten och skadar människors framtidstro. Vår kritik av den tillfälliga lagen kvarstår, men vi ser också att denna otrygghet kan minskas genom att nyanlända erbjuds samma förutsättningar under omprövning av beslut som under tiden det tidigare uppehållstillståndet fortlöpte. Svenska kyrkan är därför positiv till lagförslagen eftersom de kommer innebära en ökad möjlighet till stabilitet och kontinuitet för de berörda personerna.

Svenska kyrkan är också positiv till att de förmåner man som nyanländ har rätt till fortlöper till dess att ett utvisningsbeslut vunnit laga kraft. Det innebär att Migrationsverkets avslagsbeslut inte är avgörande, utan att förutsättningarna förändras först efter att ärendet prövats i domstol och domstolen beslutat att inte ändra Migrationsverkets beslut. Mellan Migrationsverkets beslut och domstolens beslut har alltså individen rätt till samma förmåner som under tiden tillståndet löpte. Detta innebär att de negativa konsekvenserna för individen minskas i de fall där domstolen gör en annan bedömning än Migrationsverket.

För att förutsättningarna ska förbli oförändrade måste den berörda personen ha förstått att ansökan om förlängt tillstånd ska ha inkommit till Migrationsverket innan det beviljade tillståndet löpt ut. Om så inte görs, kommer rätten till förmåner att försvinna. Det är därför avgörande att tydlig information om regelverket ges redan vid Migrationsverkets underrättelse av det första beslutet om uppehållstillstånd.

Således önskar Svenska kyrkan ett förtydligande kring hur man avser säkerställa att alla som får beslut om tillfälligt uppehållstillstånd enligt den tillfälliga lagen (2016:752) får information om vikten av att ansöka om fortsatt uppehållstillstånd innan det tidigare löpt ut. Svenska kyrkan önskar också ett förtydligande om vad som händer om ansökan om förlängning inte inkommer i tid.

Uppsala den 31 januari 2017

På kyrkostyrelsens vägnar

Helén Ottosson Lovén
generalsekreterare